

ՎԱՀՐԱՄ Յ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՆՈՐ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ՈՒՍԱՆԵԼԻ

ՄԱՍՆ Բ.

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Տպագրութիւն Ռ. ՍՍ.Գ.Ս.ՆԱՆ

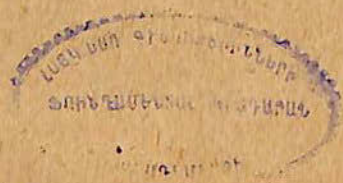
1944

14997

ԱՄԷՆ ԻՐԱԻՈՒՆՔ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԱԾ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՅԱԿԱՆ

Ուսուցիչը.— Տղա՛քս, մէկ քանի կենդանիի
և մէկ քանի իրի անուններ ըսէ՛ք:

— Ոյխար, այծ, սեղան, գիրք, մասիս:

Ո.— ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ ի՞նչ կըսուին այս
անունները:

— ԳՈՅԱԿԱՆ կ'ըսուին:

Ո.— Տղա՛քս, ուշադրութիւն ըրէ՛ք եւ աղէկ
միաբերնիդ պահեցէ՛ք:

Գոյական կը նշանակէ գոյութիւն ունեցող:

Բան մը, որ կայ, տեսնենք կամ չ'տեսնենք, անուն
մը ունի, որուն կըսենք Գոյական :

Ըսել է, որ եւ է քանի մը անունը Գոյական
է :

Ո. — Ըսէ՛ք, ի՞նչ է Գոյականը :

— Որ եւ է քանի մը անունը Գոյական է :

Ո. — Ի՞նչ կը նշանակէ Գոյական :

Գոյութիւն ունեցող :

Ո. — Ուրեմն գոյական է այն բառը, որ ա-
նուն մ'է անձի (մարդու), կենդանիի, սեղի կամ
իրի :

ՕՐԻՆԱԿ. — Յովնանեա, ձի, պարտեզ, գրիչ :

Յովնանեա՝ գոյական է, 'որովհետեւ անձի մը ա-
նուն է :

Ձի՝ գոյական է, որովհետեւ կենդանիի անուն է :

Պարտեզ՝ գոյական է, որովհետեւ տեղի մը անուն է :

Գրիչ՝ գոյական է, որովհետեւ իրի մը անուն է :

ՀՐԱՀԱՆԳ 1.

Գրեցե՛ք մեկ քանի ԱՆՁԻ անուններ :

(Ըսե՛ք, ի՞նչ ԱԶԴԱԿԱՆՆԻՐ կրնաք ունենալ) :

Գրեցե՛ք մեկ քանի ԿԵՆԴԱՆԻԻ անուններ :

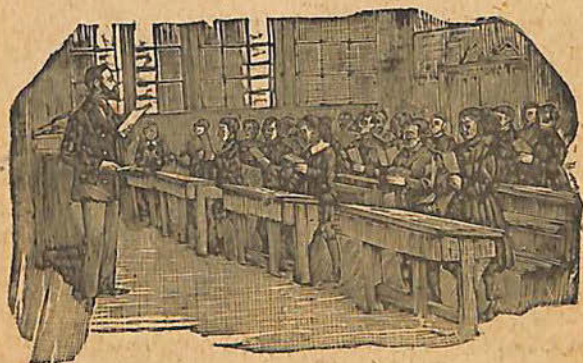
Գրեցե՛ք մեկ քանի ՏԵՂԻ անուններ :

Գրեցե՛ք ԴԱՍԱՐԱՆԻ, ՍԵՆՆԱԿԻ, ԽՈՀԱՆՈՑԻ մեզ
գտնուած ԻՐԵՐՈՒ անունները :

Գրեցե՛ք, ի՞նչ ՀԱԳԱԾ էք, ի՞նչ ունիք Ձե՛ր վրայ :
Ո՛ւրեք, ի՞նչ կ'ըսուին այդ անունները, և յետոյ
Գոյականներուն տակը ԳԻԾ մը քաշեցէ՛ք :

ՀՐԱՀԱՆԳ 2

Պատկերներու վրայ նայելով նախազաստօրիւններ
կազմեցէ՛ք եւ գոյականներու ներքեւ զիմ քաշեցէ՛ք :

Ի՞նչ կը տեսնէք. —

Ի՞նչ կ'ընեն աշակերտները. —

Ի՞նչ ծառեր ու ծաղիկներ կը ճանչնաք :

Ի՛նչ կենդանիներ կը տեսնէ՞ք :

ՎԵՂՈՒՄԾԻՔ

Պատկերներու վրայ նայելով՝ ըսէ՛ք գոյական անունները :

Որոշեցէ՛ք միավանկ (մէկ վանկով) բառերը եւ գրեցէ՛ք մէկ սիւնակի մէջ :

Երկվանկ (երկու վանկով) բառերը վանկերու բաժնեցէ՛ք :

ՅԻՆՍԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵՄՆ

ՏՂԱՅ՝ գոյական է, որովհետեւ ԱՆՁԻ անուն է :

ԱՂՋԻԿ՝ գոյական է, որովհետեւ ԱՆՁԻ անուն է :

ՊԱՐՏԷՉ՝ գոյական է, որովհետեւ ՏԵՂԻ անուն է :

ԹԹՉՈՒՆ՝ գոյական է, որովհետեւ ԿԵՆԴԱՆԻԻ անուն է :

ԾԱՌ՝ գոյական է, որովհետեւ ԻՐԻ անուն է :

Բ Ա Յ

Ուսուցիչ. — Գրեցէ՛ք. Աղջիկը գէտիւնը Կ'ԱՒԼԷ:
(Կը գրեն) Աղջիկը գէտիւնը Կ'ԱՒԼԷ:

Ո. — Ո՞ր բառը անձ և ո՞ր բառը իր կը ցուցնէ:

— Աղջիկը ԱՆՁ և գէտիւնը ԻՐ կը ցուցնէ:

Ո. — Ո՞ր բառը աղջիկին մէկ գործը կամ գործողութիւնը կը ցուցնէ:

— Կ'ԱՒԼԷ՝ աղջիկին մէկ գործը կամ գործողութիւնը կը ցուցնէ:

Ո. — Ըսէ՛ք, ի՞նչ կը գործէ աղան կամ գործողութեան մէջ կը գտնուի դպրոցին մէջ:

— Կը կարդայ, կը գրէ, կ'երգէ, կը խօսի, կը խաղայ. կը սովորի:

Ո. — Տղան կարդալու, գրելու գործողութեան մէջ է, ըսելու տեղ, ի՞նչ կըսենք. — Կը կարդայ, կը գրէ. այնպէս չէ՞:

. — Այո՛,

Ո. — Ըսէ՛ք. կը կարդայ, կը գրէ, կը խաղայ բառերն ի՞նչ կը ցուցնեն:

— Գործողութիւն:

Ո. — Տղա՛քս, գիտցէք որ բոլոր գործողութիւն այսինքն ընելը կամ ըրրայ ցուցնող բառերը ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ ԲԱՅ կ'ըսուին:

Ո. — Ըսէ՛ք. ո՞ր բառերը Բայ կ'ըսուին:

— Բոլոր գործողութիւնն ցուցնող բառերը
Բայ կ'ըսուին:

ՕՐԻՆՍԿ. — Զապէլ գլուխը կը սանտրի. Պօղոս
երեսները կը լուայ:

Կը սանտրի՛ բայ է եւ կը ցուցնէ թէ՛ ի՞նչ կ'ընէ
Զապէլ:

Կը լուայ՛ բայ է եւ կը ցուցնէ թէ ի՞նչ կ'ընէ. Պօ-
ղոս:

— Բայ կը նշանակէ խօսք, որովհետեւ բայն է որ
ցոյակոսնին վրայ բան մը կ'ըսէ՝ անոր մէկ գործողու-
թիւնը կամ վիճակը կը ցուցնէ:

Ո. — Ուրեմն գիտցէ՛ք որ առանց բայի նախադա-
սութիւնն չլլար:

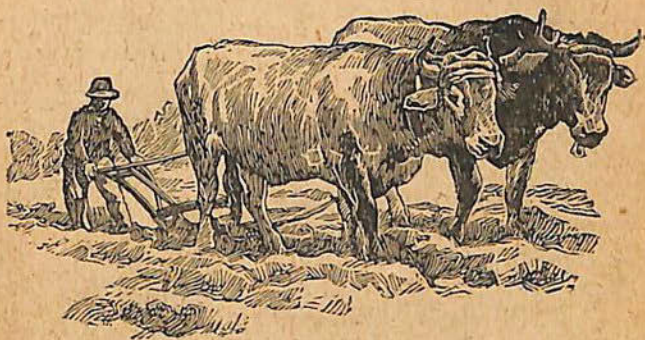
ՀՐԱՀԱՆԳ. 3.

Պատկերներուն վրայ նայելով նախադասութիւններ
կազմեցէ՛ք:

Ըսէ՛ք. որոնք ի՞նչ կ'ընեն օդին, ջուրին մէջ:

Երկրագործը ի՞նչ կ'ընէ : Նկարագրեցէ՛ք :

ՀՐԱՀԱՆԳ 4.

Գոյականներու ներքեւ մէկ գիծ , բայերու ներքեւ երկու գիծ քաշեցէ՛ք :

Այն տեսակ գոյականներ գտէ՛ք որ հետեւեալ բայերուն մեծ մասը յարմարի : Այսպէս . ՄԱՐԴԸ :

Կ'ուտէ , կը խմէ , կը ցայի , կը խօսի , կը գրէ , կը կարդայ , կ'երգէ , կը պոռայ , կը փչէ , կը նուագէ , կույայ , կը ծիծաղի , կը խնդայ , կը հագայ , կը փունգտայ , կը բալէ , կը ցատի , կ'իյնայ , կը կանգնի , կը պառկի , կը վագէ , կը շարժի , կը ցատիկէ , կ'իջնէ , կը դառնայ , կը պտըտի , կը խոնարհի , կը ծօի , կը լողայ , կը զարնէ , կը գլորի , կը ձեծէ :

ՀՐԱՀԱՆԳ 5.

Ըսէ՛ք, ի՞նչ կ'ընէ...

Աքւորը.

Մեղուն.

Տղան.

Ծագարը.

Մայրը ու աղան.

Մայրը ու աղջիկները.

Տղան և էշը .

Կապիկը .

Ու.—Ձը կարծէք որ միայն վարդերը կամ կենդանիները գործողութեան մը մէջ կ'ըլլան հապախրերն ալ բան մը կրնան ընել ու ըլլալ:

ՕՐԻՆԱԿ.— Մոմը կը վառի, ծաղիկը կը ծաղկի. Սառը՝ կը պաղեցնէ կամ կը սառեցնէ. Փայտը՝ կը կտորի, կամ կը ծոխ:

Կը վառի բայ է. Ի՞նչ կ'ըլլայ մոմը, կը վառի:
Կը ծաղկի բայ է. Ի՞նչ կ'ըլլայ ծաղիկը, կը ծաղկի:
Կը սառեցնէ բայ է. Ի՞նչ կ'ընէ սառը, կը սառեցնէ:
Կը կտորի բայ է. Ի՞նչ կ'ըլլայ փայտը, կը կտորի:

ՀՐԱՀԱՆԳ 6.

Գրեցէ՛ք. ի՞նչ կրնաք բնէլ ձեռքով, ոտքով, գլխով, աչքով, ականջով, քիթով, բերնով, լեզուով, ակուաներով :

ՀՐԱՀԱՆԳ 7.

Հետեւեալ բայերուն հակառակ նշանակութիւն ունեցող բայերը գրեցէ՛ք.

ՕՐԻՆԱԿ.— Լալ (ծիծաղիլ), վաճառել, մսիլ, սիրել, գտնել, լնասել, ժողուել, խօսիլ, դուլել, երթալ, շինել, ծածկել, ուրախանալ, իյնալ, տանիլ :

ՔԱՂՈՒՍԾՔ

Ըսէ՛ք. որո՞նք են ձայնաւոր գիրերը :

Ինչո՞ւ ձայնաւոր կ'ըսուին :

ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Ձուկը՝ գոյական է, որովհետեւ կենդանիի անուն է :
Կը լողայ՝ բայ է, որովհետեւ ձուկին մէկ գործողութիւնը կը ցուցնէ :

ԱԾԱԿԱՆ

Ուսուցիչը. — Ձեռքը կ'առնէ քանի մը ֆանակ
և երեք չորս սեսրակ ու կը ցուցնէ անոնցմէ մէկը :
Ի՞նչպէս է այս ֆանակը :

— Երկար :

Ո. — Ինչո՞ւ գործածեցիք հոս երկար բառը :

— Որոշելու համար քանակին սեսակը կամ
որպիսութիւնը միւս քանակներէն :

Ո. — Լաւ, շարունակեցէք. Ա՞յս :

— Նեղ :

— Ո. — Միայն նե՞ղ :

— Ո՛չ, նեղ ու կարճ :

Ո. — Ըսէ՛ք, այս տետրակը ի՞նչպէս է :

— Մեծ տետրակ է :

Ո. — Ի՞նչ գոյն ունի :

— Դեղին :

Ո. — Ա՞յս :

— Փոփր, կարմիր ու լայն տետրակ մ'է :

Ո. — Երկար, լայն, նեղ, կարճ, դեղին,
վեժ, կարմիր, փոփր բառերը ինչո՞ւ գործածե-
ցիք. ֆանակին եւ սեսրակին ինչպէս ըրաւը,
կամ որպիսութիւնը ցուցնելու եւ միւս քանակ-
ներէն ու տետրակներէն մեր ուզածը որոշելու
համար, այնպէս չէ՞ :

— Այո՛ :

Ո. — Ուրեմն, գիտցէ՛ք որ բանի որպիսութիւնը կամ յասկոթիւնը ցուցնող բոլոր բառերը ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ կ'ըսուին ԱԾԱԿԱՆ: Կրկնեցէ՛ք:

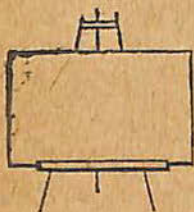
— Բանի մը (գոյականին) որպիսութիւնը կամ յասկոթիւնը ցուցնող բոլոր բառերը ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ կ'ըսուին ԱԾԱԿԱՆ:

ՕՐԻՆԱԿ. — Հասուն պտուղ, սեւ թանաք:

Հասուք՝ ամական է, որ գոյականին (պտուղին) քովը բերուելով կը ցուցնէ թէ ի՞նչպիսի է, պտուղը:

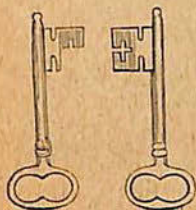
Սեւ՝ ամական է, որ բանաք գոյականին քովը բերուելով, կը ցուցնէ թէ՛ ի՞նչպիսի է, (ի՞նչ գոյն ունի) թանաքը:

ՀՐԱՀԱՆԳ 11.

Դասարանին մէջ ազբիդ առաջ գտնուած իրերուն անունները գրէ՛. եւ յետոյ հարցուր Այոպէս.

Գրատախտակ.	(ի՞նչպիսի)	ՍԵՒ	գրատախտակ.
Քարտախտակ.	(»)	ՆՈՐ	քարտախտակ
Տետրակ	(»)	ՀԻՆ	տետրակ:

Բանալիներ . —

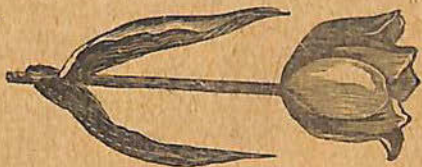
Զամփիւղ . —

Կողով . —

Ի՞նչպիսի

A
14997

Կակաչ . —

Վերոգրեալ պատկերներուն հետեւեալ ածականներէն մէկը գործածեցէ՛ք :

ԱՇՍԿԱՆ

Նոր, հին, սուր, փայլուն, կարծր, մեծ, ծանր, պզտիկ, սեռ, կապոյտ, կարմիր :

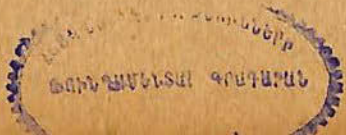
ՆԱԽԱԳԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Առանց ածականի .

Ածականով

Յովհաննէս բերաւ հաւ .
կիթներ :

Յովհաննէս բերաւ բարձ
հաւկիթներ :

Ձին կենդանի մ'է :

Ձին օգտակար կենդանի
մ'է :

Հայրը տղուն ձեռքէն
բռներ էր :

Հայրը փոքրիկ տղուն
ձեռքէն բռներ էր :

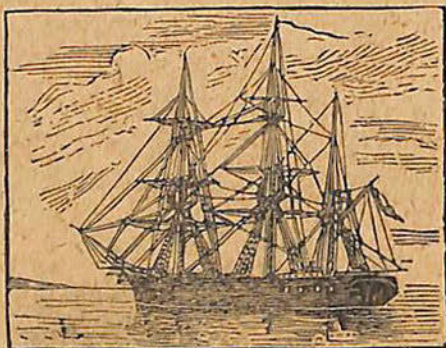
Տղաքս, գոյականի մը շատ մը Ածական կրնայ
տրուիլ :

ՀՐԱՀԱՆԳ 9.

Մարդու մը կրնայ ըսուիլ :

Ծեր-երիտասարդ, մեծ-փոքր, գունատ-կարմիր,
տկար-ուժեղ, դանդաղ-ճարպիկ, կոյր, խուլ, կաղ :

Աօռողջ-հիւանդ, տխուր-սերախ, հարուստ, մեծա-
տուն-աղքատ, անտեր, ուշիմ-ապուշ, բաղդաւոր-ան-
բաղդ, մաքուր-աղտոտ, բանտ-ջար, ւարկեշտ-ան-
պատկառ, ազնիւ-անազնիւ :

Նկարագրեցի՛ք, ի՞նչպիսի Նաւ է :

Մի՛ մտնաք ամէն գոյականի չպատշաճ ածական-
ներ տալ :

Տղաքս, ածականները միևնակ չեն գործածուիր, չըսուիր. «Ես տեսայ սեր, կարմիր, մեծ, լայն,» պէտք է հետը գոյական բառ մը:

Ածական կը նշանակէ բերուած. որովհետեւ կը բերենք ու կ'աւելցնենք գոյականին վրայ, որոշելու համար զայն՝ նոյն տեսակ ուրիշ իրերէն, անձերէն կամ կենդանիներէն:

ՕՐԻՆԱԿ. Գիրք, ի՞նչպիսի գիրք. — հիւն, նոր, մեծ, փոքր, գիրք:

ԹԻԻՅԻՐ կամ ԹՈՒՍԿԱՆ ԱՅՍԿԱՆ

Ո. — Տղա՛քս, երբ ըսեմ հիւնզ գրիչ ունիմ, չորս մատիտ ունիմ, ի՞նչ ցուցուցած կ'ըլլան հիւնզ, չորս, բառերը:

— Գրիչին, մատիտին ֆանի՛ հաս ըլլալը:

Ո. — Գոյականներու ֆանի հաս ըլլալը ցուցնող բոլոր բառերը, ԹԻԻՅԻՐԸ, ածական են:

Ո. — Ի՛սէ՛ք, բանի մը ֆանի՛ հաս ըլլալը ցուցնող բոլոր բառերը ի՞նչ են:

— Ածական են:

Ըսէ՛ք, քանի՞ աղջիկ, քանի՞ տղայ կը տեսնէք:

Գրեցէ՛ք ի՞նչ գոյն ծաղիկներ կամ պտուղներ կը
ճանչնաք :

Ո. — Տղա՛քս, գիտցէք որ բոլոր գոյնի ա-
նուաներն ալ թիւի անուններուն պէս ածական են :

ՀՐԱ.ՀԱՆԳ. 10.

Ըսէ՛ք եւ յետոյ գրեցէ՛ք ձեր գիտցած գոյները մէկ
մէկ գոյ սկսնի հետ :

ՀՐԱ.ՀԱՆԳ. 11.

Նախագասութիւններ կաղմեցէ՛ք գոյնի եւ թիւի
անուններ գործածելով :

Շաբաթը քանի՞ օր է. —

Տարին քանի՞ ամիս է. —

Ամիսը քանի՞ օր ունի. —

Քանի՞ տղայ կայ դպրոցին մէջ. —

Քանի՞ դասատու կայ. —

Քանի՞ նոգիկ կը բաղկանայ ներ դասարանը. —

Ի՞նչ գոյն է կարը. —

Ի՞նչ գոյն է ամուխը. —

Նկարագրեցէք շատ ածականներ գործածելով :

ԳՆԱԳՈՒՍԾՐ

Միավանկ, երկվանկ բառերը զատ զատ սիւնակներու մէջ գրեցէք :

Բազմավանկ, (երկու վանկէ աւելի ունեցող) բառերը վանկերու բաժնեցէ՛ք եւ ճայնաւոր գրերու ներքեւ գիծ քաշեցէ՛ք :

Լսէ՛ք, ինչո՞ւ ճայնաւոր, ինչո՞ւ, բաղաճայն կ'ըսուին :

ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Պետրոս՝ գոյական է, որովհետեւ անձի անուն է.
Նոր՝ ածական է եւ կը ցուցնէ զիրքին որայիտութիւնը :

Գիրքը՝ գոյական է, որովհետեւ իրի անուն է :

Պատուեց՝ բայ է եւ կը ցուցնէ Պետրոսի գործողութիւնը :

ՄԱԿԲԱՅ

Ուսուցիչը. — Գրեցէ՛ք. Ձիերը ԱՐԱԳ վազեցին :

(Կը գրեն). Ձիերը ԱՐԱԳ վազեցին :

Ո. — Ի՞նչպէս կամ ի՞նչ կերպ վազեցին :

— Անոնք ԱՐԱԳ վազեցին :

Ո. — Գրեցէ՛ք. Սահակ ՀԻՄԱ եկար :

(Կը գրեն. Սահակ ՀԻՄԱ եկար :

Ո. — Ե՞րբ եկար Սահակ :

— ՀԻՄԱ եկար :

Ո. — Գրեցէ՛ք. Պղտիկ տղաները ՀՈՍ կը նստին :

(Կը գրեն), Պղտիկ տղաները ՀՈՍ կը նստին :

. — Ո՞ր կը նստին պղտիկ տղաները :

— ՀՈՍ կը նստին :

Ո. — Ուշադրութիւն ըրէ՛ք, արագ, հիմա, հոս, բառերը գիտէ՞ք ի՞նչ ցուցուցին :

Արագ, ցուցուց կերպ, թէ ի՞նչպէս վազեցին ձիերը :

Հիմա, ցուցուց ժԱՄԱՆԱԿ, թէ ե՞րբ եկար Սահակ :

Հոս, ցուցուց ՏԵՂ, թէ ո՞ր տեղ կը նըստին տղաները :

Ի՞նչպէս (կերպ), երբ (ժամանակ), ուր

(տեղ) ցուցնող բառերը ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ կըսուին ՄԱԿԲԱՅ, որովհետեւ այս տեսակ բառերը ընդհանրապէս կ'աւելնան բայի վրայ:

Ո.— Ըսէ՛ք. ի՞նչ է մակբայը:

— Կերպ, ժամանակ, տեղ ցուցնող բառերը

ՄԱԿԲԱՅ կ'ըսուին:

Ո.— ՄԱԿԲԱՅ կը նշանակէ բայի վրայ

գրուող:

ՕՐԻՆԱԿ — 1. Մեխակը անուշ կը բուրէ:

Մարգար աղէկ կը կարգայ:

Ի՞նչպէս կը բուրէ մեխակը.— Անուշ: Անուշ մակբայ է:

Ի՞նչպէս կը կարգայ Մարգար.— Աղէկ: Աղէկ՝ մակբայ է:

2. Ան անմիջապէս կուգայ:

Բարսեղ վաղը կ'երթայ:

Ե՞րբ կուգայ ան.— Անմիջապէս: Անմիջապէս՝ մակբայ է:

Ե՞րբ կ'երթայ Բարսեղ.— Վաղը: Վաղը մակբայ է:

3. Մենք հոն պիտի երթանք:

Դաւիթ հոս է:

Ո՞ր պիտի երթանք.— Հոն: Հոն՝ մակբայ է:

Ո՞ր է Դաւիթ.— Հոս: Հոս՝ մակբայ է:

Ո. Ըսէ՛ք. անուշ, աղէկ, անմիջապէս, վաղը, հոն, հոս, մակբայները բային ի՞նչը ցուցուցին:

— Տեղը, ժամանակը, կերպը ցուցուցին:

ՀՐԱՀԱՆԳ 12 .

Հետևեալ նախադասութիւններուն մէկ մէկ մակ-
բայ աւելցուցէք :

ի՛նչպէս

Մարտիրոս կը սորվի : — Ժամանակը
ի՛նչպէս է՞րբ

..... կ'անցնի : — Սարգիս կուգայ : —
ի՛նչպէս է՞րբ

Շունը կը վախչի : Գէորգ կը կանչէ . —
ի՛նչպէս է՞րբ, ի՛նչպէս

Դաւիթ կը խօսի : — Ձեր հրահանգներ
է՞րբ

գրեցիք . — պիտի երթանք Պոլիս : — Թող
է՞րբ է՞րբ

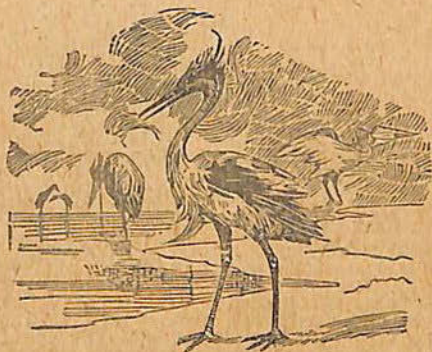
տուր , երթամ : — Եթէ երթամ , կը
է՞րբ

վերադառնամ : — Պիտի՞ գաս — Ըսէ այո՛
կամ ո՛չ :

ի՛նչպէս կը վազեն ձիերը : — ի՛նչպէս կը քալէ արջը :

Ա՛րբ կուգան Արագե՛լները .—

ՄԱԿՈՒՅՆՆԵՐ

Հեռու, մօտ, ներս, դուրս, կանուխ, ուշ, միշտ,
էրբեմն, աղեկ, գեշ, ճրի, շուտ, ընտանեբար,
նայերին, որբան, քիչ :

ՀՐԱՀԱՆԳ 13.

Մակբայներով նախադասութիւններ կազմեցէք :
ԳՍՂՈՒԱԾՔ

Կենդանիի միավանկ անուններ գրեցէ՛ք :

Իրերու երկվանկ անուններ գրեցէ՛ք :

Ածականներ գրեցէ՛ք Բազմավանկ :

ՕՐԲՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Շունը՝ գոյական է, որովհետեւ կենդանիի անուն է :
Արագ՝ մակբայ է, որ աւելնալով բային վրայ, կը
ցուցնէ թէ ի՞նչպէս կը կատարուի գործողութիւնը :

Կը փախցի՝ բայ է եւ կը ցուցնէ թէ ի՞նչ գոր-
ծողութեան մէջ է շունը (գոյականը) :

ԴԵՐԱՆՈՒՆ

Ուսուցիչը. — Երբ ձեզ հետ խօսիմ, անունիս
սեղ խիստ կարճ բառ մը կը դնեմ եւ կ'ըսեմ.
Ես տեսայ, ես կարգացի, ես խօսեցայ: Երբ
խօսողը դու ըլլաս, քու անունիդ սեղ ի՞նչ բառ
կը գործածես:

— Ես:

Ո. — Ամեն մէկերնիդ ալ միեւնոյն բառը
չէ՞ք գործածեր ձեր անունին սեղ, երբ խօսիք:

— Այո՛:

Ո. — Որու հետ որ խօսիմ, դիմացիկիս կ'ը-
սեմ. Դու կամ դուն: Դու ինչո՞ւ դասդ չես
պատրաստեր. դու յանցաւոր ես, դուն պիտի
պատժուիս: Ըսէ՛ք, դու կամ դուն որո՞ւ անու-
նին սեղ գրած կ'ըլլամ:

— Որու հետ որ կը խօսիս, անոր (դիմացի-
կիդ) անունին սեղ գրած կ'ըլլաս:

Ո. — Երբ մէկու մը հետ խօսիմ, բացակայ
տղոյ անձի մը անունին սեղ ալ բառ մը կը
գործածեմ, ան կամ նա: Ըսէ՛ք, երբ իրարու
հետ խօսիք, ուրիշի մը կամ բացակայ տղոյ ան-
ձի մը անունին սեղ ի՞նչ բառ կը դնէք:

— Ան կամ նա:

Ո.— Ըսէ՛ք, ես, դու, կամ դուն. ան կամ
նա բառերը ինչի՞ տեղ կը դրուին :

— Անուններու տեղ :

Ո.— Տղաքս, ՔԵՐԱՆՈՒՆ ԻՔԵՆ մէջ ա-
նուններու տեղ դրուող բառերը ԴԵՐԱՆՈՒՆ
կը դրուին :

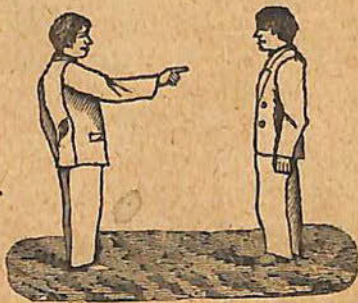
ՕՐԻՆԱԿ.— Գրիգոր երբ տուն գար. ան կ'ու-
ղէր անմիջապէս վեր ելնել իրեն տեսածները գրելու :

Ան՝ դերանուն է՝ գործածուած Գրիգոր անունին
տեղ :

Իրեն՝ դերանուն է՝ գործածուած Գրիգորին տեղ :

Ո.— Դերանուն կը նշանակէ անունի տեղ
դրուած :

Դերանունները կը գործածուին անուններու տեղ
եւ շատ անգամ նախադասութեան մէջ յիշուած բառ-
մը չ'կրկնելու համար :

ես քեի դուն քեի :

ՕՐԻՆԱԿ .— ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ ՄԸ

ԱՌԱՆՅ ԴԵՐԱՆՈՒՆԻ

ԴԵՐԱՆՈՒՆՈՎ

Երբ Ձապէլ տուն վերա-
դառնայ Սկիւտարէ, Ձապէլ
սեղանը պիտի պատրաստէ
Ձապէլ պնակները պիտի շարէ
Ձապէլ ջուրի շիշը պիտի
լեցնէ :

Երբ Ձապէլ վերա-
դառնայ Սկիւտարէ,
ան սեղանը պիտի
պատրաստէ, ան պը-
նակները պիտի շարէ,
ան ջուրի շիշը պիտի
լեցնէ :

ՀՐԱՀԱՆԴ 14.

Գոյականներու տեղ դերանուններ գործածեցէ՛ք
հետեւեալ նախադասութիւններուն մէջ .

Վարժունիին դաս կուտայ հիմա եւ վստղը վարժու-
նին պիտի պահանջէ :

Եթէ տղաքները բարի ըլլան, տղաքները կը սիր-
ուին :

Եթէ աշակերտները անհնազանդ ըլլան, աշակերտ-
ները կը պատժուին :

Մէտրոպ ըսաւ մօրք . Մա՛յր, կը սիրե՞ս Մես-
րոպը (իրեն համար) :

Երբ երուանդ դպրոցէն արձակուի, երուանդ
պարտեզ պիտի էրբայ :

Հետեւեալ հարցումներուն պատասխանեցէ՛ք մէկ
մէկ դերանուն գործածելով .

Ո՛ւր են դպրոցականները : — . . . Դպրոցին մէջ են :

Ո՛ւր է Կարապետ . — . . . Պոլիս գնաց :

Յակոբ ըսաւ . Սարգիս , պիտի զրկե՞ս ինձ
գիրք մը :

(Սարգիս իրեն համար) կը զրկեմ քեզ
գիրք մը :

Ո՞վ իր դասը լաւ պատրաստած է՛ , ըսէ՛ք : Որո՞ւ
հարցնեմ :

Նկարագրեցէ՛ք դերանուններ գործածելով :

ՀՐԱՀԱՆԴ 15.

Դերանունները որոշեցէ՛ք :

Ես կ'երթամ պարտէզ, Դու ալ միասին եկուր, թող ան մինակ տունը մնայ, մենք երկուքնիս սիրով կը խաղանք, ըսաւ Պետրոսը Պօղոսին :

Պետրոս եւ Պօղոս գացին խաղալու :

Սաղի սկսելու ատեն, Պետրոս ըսաւ Պօղոսին. Ես առաջ պիտի նետեմ դնդակը : Պօղոս ալ կ'ըսէր. Ես առաջ պիտի նետեմ. դուն վերջը :

Վէճը սկսաւ եւ կռուի փոխուեցաւ. ձեր մարդ մը տեսաւ անոնց կռիւը եւ ըսաւ. — Դուք չէ՞ք ամբշնար. ալ պզտիկ տղաքներ չէ՞ք :

Անոնք ամչցան եւ սկսան իրարու երես նայիլ, մտածելով որ սիրով եկած էին պարտէզ՝ խաղալու եւ ոչ թէ կռուելու :

Ո՛ւ.— Ըսէ՛ք, ես, դու, ան, մենի, դուք, անոնք դերանունները ո՞ր բառերուն տեղ դրուած են :

ՔԱՂՈՒՍԾՔ

Նախադասութիւն որո՞ւ կ'ըսուի :

Առանց բայի նախադասութիւն կ'ըլլա՞յ :

Քանի մը բառով նախադասութիւն մը ըսէ՛ :

ՅՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Ես՝ Դերանուն է, դրուած անունիս տեղ :

Շուտով՝ Մակբայ է, որ աւելնալով բային վերայ, կը ցուցնէ թէ ի՞նչպէս (կը կատարուի գործողութիւնը) կ'երթամ :

Կերթամ՝ Բայ է, եւ կը ցուցնէ թէ ի՞նչ գործի կամ գործողութեան մէջ եմ :

Գպրոց՝ Գոյական է, վասն զի տեղի անուն է :

ՇԱՂԿԱՊ

Ուսուցիչը.— Գրեցէ՛ք. ճանճերն ՈՒ մը-
ժեղները չեմ սիրեր :

— (Կը գրեն) ճանճերն ՈՒ մժեղները չեմ
սիրեր :

Ո.— Ըսէ՛ք, ո՞ր բառը կապեց երկու գոյա-
կանները :

— ՈՒ բառը կապեց :

Ո.— Կարապետ այսօր ԿԱՄ վաղը կ'եր-
թայ : Ըսէ՛ք, ո՞ր բառը կապեց երկու մակրայ-
ները :

— ԿԱՄ բառը :

Ո.— Ըսէ՛ք, վերոգրեալ նախադասութիւն-
ներու մէջ գտնուած կապող բառերը որո՞նք
եղան :

— ՈՒ, ԿԱՄ բառերը :

Ո.— Տղաքս, ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ կա-
պող բառերը կ'ըսուին ՇԱՂԿԱՊ :

Ո.— Ո՞ր բառերը կ'ըսուին Շաղկապ :

— Կապող բառերը կ'ըսուին շաղկապ :

Ո.— Շաղկապները ոչ միայն բառերը երա-
ջու կը կապեն, ևս պա նախադասութիւններն
ալ, գրեցէ՛ք :

— Յակոբ տուն գնաց եւ սեղանը պատրաստեց :

Ո. — Ո՞ր բառը շաղկապ է եւ ինչո՞ւ համար :

— Եւ շաղկապ է, որովհետեւ երկու նախադասութիւններ իրարու հետ կապեց :

Ո. — Ուրեմն շաղկապը բառ մ'է, որ կը միացնէ երկու բառեր կամ նախադասութիւններ :

ՕՐԻՆԱԿ. — Երեկ դպրոց չ'գացի, ՈՐՈՎՀԵՏԵԻ կարկուտ եւ անձրեւ եկաւ :

Որովհետեւ՝ Շաղկապ է, վասն զի «երէկ դպրոց չ'գացի» նախադասութիւնը ՄԻՍՅՈՒՅ կարկուտ՝ Եւ անձրեւ եկաւ նախադասութեան :

Եւ՝ շաղկապ է, որովհետեւ կարկուտ բառը ՄԻՍՅՈՒՅ անձրեւ բառին :

ՇՍՂԿՍՊ կը նշանակէ կապող :

ՀՐԱՀԱՆԳ 16.

Յուշուցէ՛ք, շաղկապները :

Դասը մտադիր կարգայ որ լաւ հասկնաս : Ոգելից ըմպելիքները չեմ խմեր, որովհետեւ վնասակար են :

Յակոբ եւ Յովնաննէս գացին : Ոսկի ու արծաթ չունին : Սաթենիկ կ'երգէ, բայց չ'գարեր : Մարկոս սանդուղէն վար ու վեր կը վազէր : Խնձոր մը կամ տանձ մը տուր : Շողեկառքով թէ՛ շողենաւով եկաք : Ամենքը կաշխատին, իսկ ես նստեր կը մտածեմ :

Շ Ա Ղ Կ Ա Պ Ն Ե Ր

Եւ, ու, կամ, որ: քե, եքե, վասն զի, քանզի, որովնետես, ուստի, իսկ, երբ: երբօր, մինչդեռ, նաեւ, քեես, քեպետ, ուրեմն, բայց, որպէս զի, ինչոս որ, այլ, ոչ քե, մանաւանդ. սակայն, այնպէս:

ՀՐԱՀԱՆԳ 17.

Կէտերուն տեղ յարմար շաղկապներ դրէք:

Տանձ խնձոր շատ կը սիրեմ: Տուէք ինձ տանձ մը խնձոր մը: Պէտք է դասս պատրաստեմ հիմա կուգայ դասատուն: Դասս դիւրին չէ ջանք չընեմ: Ես չեմ կրնար երթալ հիււանդ եմ: Մարդար կ'ուզէ գալ ձեզի շատ կը սիրէ ձեզ: Դաւիթ երիտասարդ է հայրը ծեր: Ղրկէ անոր գրիչ մը մատիտ մը:

Ի՞նչ կը տեսնէք. — Կը տեսնեմ

Կապիկը

Էջը

Այծերը

Ճագարները

ՀՐԱՀԱՆԳ 18.

Կապեցէ՛ք քերկուս գոյականներ եի, ՈՒ շաղկապով: Նախադասութիւններ կազմեցէ՛ք: ԿԱՊԵՆՈՎ երկու ածական իրարու հետ, երկու բայ, դերանուն մը եւ գոյական մը, եւ այլն:

Վ Ս Ղ Ո Ւ Ս Ծ Վ

Նախադասութեան մը մասերը ի՞նչ կ'ըսուին:

Վանկ որո՞ւ կ'ըսեն:

Հնչումներու նշանները ի՞նչ կ'ըսուին:

ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Փոքրիկ՝ Ածական է եւ կը ցուցնէ եզրօրը որպիսութիւնը:

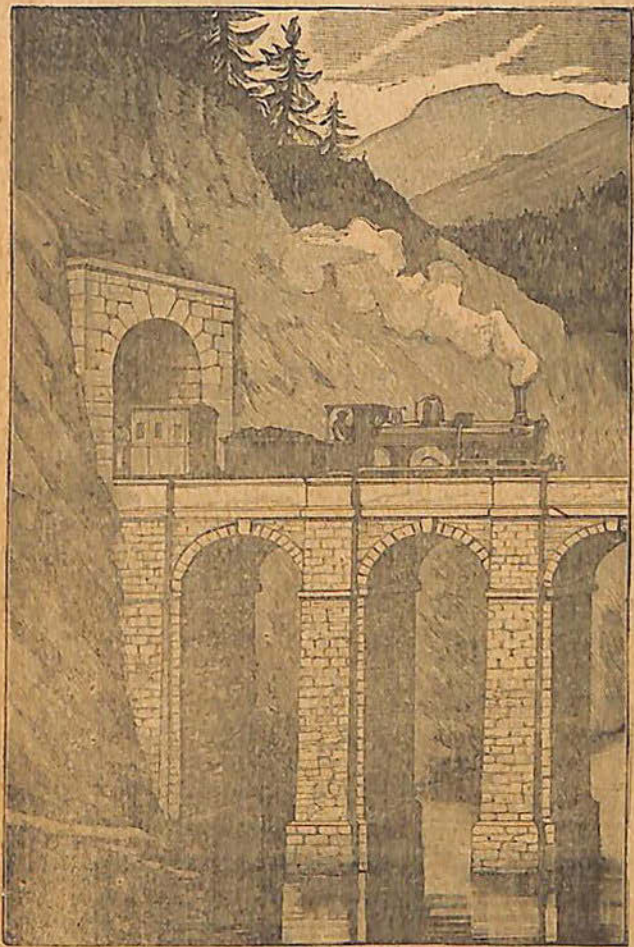
Եզրայրը՝ Գոյական է, որովհետեւ աննի անուն է: Եւ Շաղկապ է, որովհետեւ եզրայրը, քոյրը, երկու բառեր (գոյականները) միացուց:

Քոյրը՝ Գոյական է, որովհետեւ աննի անուն է:

Երեկ՝ Մակբայ է, որ աւելցնելով բային վերայ կը ցուցնէ թէ է՞րբ գացին:

Գացի՛ր՝ Բայ է. եւ կը ցուցնէ թէ ի՞նչ գործողութեան մէջ են երկու անձերն (եզրայր եւ քոյր):

Պարտեզ՝ Գոյական է, որովհետեւ տեղի անուն է:

ՅԵՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ուսուցիչը. — Տեսէ՛ք, գրասեղանը հոս է, արողը հոն, հիմա կրնամք գրասեղանը և արողը իրարու հետ զանազան յարաբերութեան մէջ դնել :

Կ'առնեմ արողը և կը դնեմ գրասեղանին վրաս :

Ի՞նչ յարաբերութեան մէջ դրած կ'ըլլամ այն ատեն արողը ու գրասեղանը, ըսէ՛ք, ուր է արողը և ո՞ւր է գրասեղանը :

— Աթուր և գրասեղանը իրարու հետ սա յարաբերութեան մէջ դրած կ'ըլլամ, արողը գրասեղանին վրաս, գրասեղանը արողին ներքեի (ՏԱԿԸ) :

Ո. — Հիմա կ'առնեմ աթուր և կը դնեմ գրասեղանին ԱՌԱՁ, ի՞նչ յարաբերութեան մէջ դրած կ'ըլլամ արողը և գրասեղանը իրարու հետ :

— Արողը՝ գրասեղանին ԱՌԱՁ և գրասեղանը՝ արողին ԵՏԵԻ :

Ո՛ր. — Ըսէ՛ք, ուրիշ ի՞նչ յարաբերութեան մէջ կրնաք դնել արողը և սեղանը իրարու հետ :

— Կրնաք արողը դնել սեղանին ՄՕՏ, սեղանին ԳՈՎ, սեղանին ԵՏԵԻ :

Ո, — Յարաբերութիւն ցոյց տուող բառերը որո՞նք եղան, ըսէ՛ք:

— Vos, Բոյ. ետեւ, առաջ:

Ո. — Գիտցէ՛ք որ յարաբերութիւն ցոյց տուող որ եւ է բառ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻԱՆ մէջ կ'ըսուի ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ կամ յետադրութիւն: Ըսէ՛ք, ո՞ր բա՛ռը յետադրութիւն կ'ըսուի:

— Յետադրութիւն կ'ըսուի այն բառը, որ կը դրուի գոչականէն ետքը, անոր ուրիշ գոչականի մը կամ բառի մը մէջ եղած յարաբերութիւնը ցոյց տալու համար:

Ո. — Նախադրութիւն կը նշանակէ առաջ դրուող, բայց արդի հայերէնի մէջ շատ անգամ ետքը դրուելուն համար կ'ըսուի նաև ՅԵՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, որ կը նշանակէ ԵՏՔԸ ԴՐՈՒՈՂ:

ՕՐԻՆԱԿ. — Կը տեսնեմ իմ զմէլիս սեղանին վՐԱՅ:

Քեզ ՄՕՏ ես կեցած եմ:

ՎՐԱՅ նախադրութիւն է, որ դրուած է սեղան գոյականէն ետքը եւ կը ցուցնէ զմէլիի եւ սեղանի երկու գոյականներու յարաբերութիւնը:

ՄՕՏ նախադրութիւն է, ան դրուած է թեզ դերանունէն ետքը: ցուցնելու համար ես, թեզ երկու դերանուններու ունեցած յարաբերութիւնը:

ՀՐԱՀԱՆԳ 18

Նախադրութիւն .— Պատասխանեցէք նախադրութիւններով :

ՄԷՁ .— Ի՞նչի մէջ կը գտնուի ձուկը .— Կրակը .— Դրամը .

Մտածեցէք գտնել այնպիսի գոյականներ , որ ջուրի , սենեկի , պարտէզի մեջ ըլլան :

ԱՌԱՋ .— Եկեղեցւոյ , դպրոցին , դասատուին , աշակերտներուն առաջ ի՞նչ կը գտնուին :

ԵՏԵԻ .— Ի՞նչ կը գտնուի մեր դպրոցին ետեւ , արօրին ետեւ , ո՞վ կեցած է եպիսկոպոսին ետեւ :

ՎՕՏ .— Ի՞նչ կը գտնուի սեղանին մօտ , վառարանին մօտ :

ՎՐԱՅ .— Ի՞նչի՞ վրայ նստած են աշակերտները , դասատուն . ի՞նչի՞ վրայ կը գտնուի գիրքդ :

ՇՈՒՐՁ.— Ի՞նչ կայ իմ շուրջս, քու կամ անոր
շուրջը: պարտէզին բոյորտիրը, տակա-
ռին շուրջը, դոյլին շուրջը:

ՀՐԱՀԱՆԳ 19,

Որոշեցէք նախադրութիւններ:

Աղջիկներ կան պարտէզին մէջ:— Թռչունները կը
թռչտին ծառին վրայ:— Յովհաննէս դարձաւ պարտէ-
զին բոլորտիրը:— Տեսայ թռչունը վանդակին մէջ:—
Մենք տեսանք ձուկերը՝ որոնք կը լողային ջուրին
մէջ:— Վերմակին ներքեւ կը պառկիմ:— Ծառին տակը
կը նստիմ:— Գրասեղանին մօտ կեցայ:— Գայրօցին
մէջ շատ տղաքներ կան:

ՀՐԱՀԱՆԳ 20.

Կէտերուն տեղ նախադրութիւն մը դիր:

Գրքեր կան գրասեղանին :— Ռ՛ւր տե-
սար Պետրոսը :— Պարտէզին :— Սահակ չը
խօսիր իր ընկերներուն :— Յովհաննէս կը վա-
զէ դաշտին :— Մենք կրնանք լողալ ձովին
կամ գետին :— Եկեղեցին շինուած է բլուրի
մը :— Պարտէզին պտոյտ մը ըրինք:—
Կատուն կը խաղայ մուկին :— Յակոբ մերժեց եր-
թալ ինձ եկեղեցի:

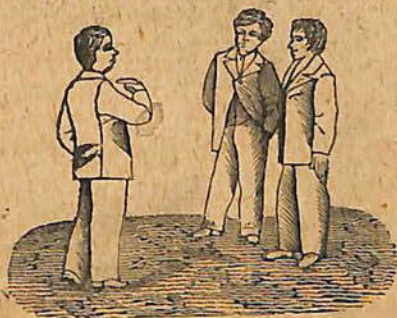

Նախապատուփիններ կազմեցէք նախադրութիւն-
ներով :

Ի՞նչ յարաբերութեան մէջ կը գտնուին պլտիկները
խրարու հետ

Ի՞նչ յարաբերութեան մէջ են տղաքները

Ք Ս Ղ Ո Ւ Ա Ծ Ք

Ածականը գոյականին ի՞նչը կը թուցնէ :
Բայը գոյականին ի՞նչը կը ցուցնէ :
Մակբայը գործողութեան (բային) ի՞նչը կը ցուցնէ :
Շաղկապը ի՞նչ կ'ընէ :

ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

Յովհաննէս՝ գոյական է, որովհետև անձի անուն է :
Արագ՝ մակբայ է, որ աւելնալով բային վրայ, կը ցուցնէ թէ ի՞նչպէս կը վազէ :
Կը վազէ՝ Բայ է, եւ կը ցուցնէ թէ՛ ի՞նչ գործողութեան մէջ է գոյականը :
Դաշտին՝ գոյական է, որովհետև տեղի անուն է :
Մէջ՝ նախադրութիւն է որովհետև դրուած է դաշտ գոյականէն ետքը եւ կը ցուցնէ Յովհաննէսին եւ դաշտին յարաբերութիւնը :

ԶԱՅՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ուսուցիչ.— Առանց մարդու մը խնդալը տեսնելու, անոր հա՛, հա՛, հա՛, հա՛, ձայնը երբ առնէք, ի՞նչ կ'ըսէք :

— Մարդը ուրախ է եւ կը խնդայ :

Ո.— Երբ լսէ՛ք սա ձայնը, վա՛խ, թռչնիկս փախաւ, ի՞նչ կ'ըսէք :

— Թռչունը փախելուն համար կը ցառի .

Ո.— Ըսել է մեր լաած՝ անխնայս՝ բառերը կամ ձայներն ալ կը յայտնեն ուրախութիւն, տրտմութիւն, ինչպէս նաեւ փափագ, քարկոտութիւն, վախ, զգուանք, մէկ բառով՝ զգացումը :

Ո.— ԶԳԱՅՈՒՄ ՅԱՅՏՆՈՂ բառերը ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ մէջ կ'ըսուին ԶԱՅՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ :

Ո.— Ի՞նչ կը նշանակէ ձայնարկութիւն :

— Զայնարկութիւն կը նշանակէ ձայն ձրգել . երբ մէկը յանկարծ կ'զգացուի՝ ակամայ ձայն մը կը ձգէ :

ՕՐԻՆԱԿ.— Վա՛յ, է՛յ, ա՛հ :

Վա՛յ՝ ճայնարկութիւն է տրտմութեան զգացում ցուցնող :

Է՛ն՝ ճայնարկութիւն է, զգուանաց զգացում ցուցնող :

Ա՛հ՝ ճայնարկութիւն է, ուրախութեան զգացում ցուցնող :

ՋԱՅՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ո՛հ, ա՛հ, է
Ո՛հ, է՛հ, օ
Վա՛յ, վա՛հ, վա՛խ,
Ո՛, ո՛հ, աւա՛ղ, ափսո՛ս,
Երանի՛ քե, ո՛ւր է քե
Ա՛յ, է՛յ,

Կը յայտնեն սարախու-
քին : Չգուանք :
(Կը յայտնեն սփոփանք
(Է. տրտմութիւն :
Փափագ :
Բարկութիւն :

Ըսէ՛ք, այս վիճակի մէջ եղող տղան ի՞նչ ճայն կը հանէ

ՀՐԱՆՈՒՄ 22.

Ձայնարկութիւնները որոշէ :

Ա՛հ, իմ սիրելիս, ե՛րբ եկար :— Վա՛հ, շուտ փա-
խաւ :— Ափսո՛ս, չը կրցայ տեսնել :— Երանի թէ ան-
գամ մը տեսնէի : — Այ, անպիտան : — Ո՛, մատա
կտրեցի :— Ո՛հ, ե՛րբ պիտի տեսնեմ մայրս :— Օ, սա
կեղծաւոր տղաքներն :

Ո .— Գիտցէք որ Արեւելահայերն եւ իրերն
ձայներն ալ ձայնարկութիւն են . ըսէ՛ք, ի՞նչ
ձայն կը հանէ հաւը :

— Կըք . կըք :

Ո .— Կատուն ի՞նչ ձայն կը հանէ՞ :

— Միա՛ւ :

— . Զանգա՞հը :

— Զը՛նկ, զը՛նկ :

Ո .— Ըսէ՛ք, ի՞նչ կ'ըսուին ՔԵՐԱԿԱՆՈՒ-
ԹԵԱՆ մէջ այս ձայները . կ'ըք, կ'ըք, միա՛ւ,
զը՛նկ, զը՛նկ :

— Զայնարկութիւն :

ՀՐԱՀԱՆԳ 23 .

Նախադասութիւններ կազմեցէ՛ք, ձայնարկու-
թիւնները ըլլան կենդանիներու եւ իրերու ձայներ :

Ք Ա Ղ Ո Ւ Ա Ծ Ք

Նախադասութիւն մը վանկերու բաժնեցէ՛ք :

Ի՞նչ կանոնով բաժնեցիք վանկերը :

Ի՞նչ է Գերանունը :

Ի՞նչ է Գոյականը :

Ի՞նչ է Նախադրութիւնը :

ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ

- Ահ, երբ եկար սիրուն ծիծեռնակ:
Ա՛՛ մայնարկուքիսն է, ուրախութեան ըզ-
գացում ցուցնող .
- Ե՞րբ՝ մակբայ է, որ անելնայով բային վը-
րայ, կը հարցնե ե՞րբ դաւը :
- Եկար՝ բայ է եւ կը ցուցնէ գոյականին գոր-
ծողութիւնը :
- Սիրուն՝ անական է, եւ կը ցուցնէ գոյակա-
նին ի՞նչպէս ըլլաւը :
- Ծիծեռնակ՝ գոյական է, վասն զի կենդանիի ա-
նան է :

ՀՐԱՀԱՆԳ 24.

Հետեւեալ նոյնանիշ բառերը որոշեցէք թէ ի՞նչ մասն բանի են :

Նոյնանիշ բառեր :

Գեղջուկ - գիւղացի . կոյժ - սափոր . կառք - գոյճ . լուսամուտ - պատուհան . տարածել - սփռել . պռուզ - գոչել - աղաղակել . պարարտ - գէր . ստակ - դրամ . կինճ - վարագ . հաւաքել - ցողվել - դիզել - կուտակել . քանդել - աւերել . խորտակել - կործանել . մերթ - երբեմն . սոսկալի - սարսափելի - զարհուրելի . դուստր - աղջիկ . ուստր - տղայ . անուշ - քաղցր . արեւ - արեգ - արեգակ - արփի . ալեւոր - ձեր . հանդիպել - պատահիլ . դարձեալ - վերստին - կրկին . մշակել - հերկել . բոյս - տունկ . ոստ - ճիւղ . ճերմակ - սպիտակ . հաւատարիմ - մտերիմ . չուել - գաղթել . պարգև - ընծայ - նուէր . բերկրանք - ցնծութիւն - ուրախութիւն - խնդութիւն . ախուր - տրտում . լուր - համբաւ . շինել - կառուցանել . աշխատասէր - ջանասէր - ժրջան . շրոյց - խօսակցութիւն . ստացագիր - ընկալագիր :

Ուսուցիչը. — Այս դասերով սորվեցաք թէ նախագասութիւնները ութ տեսակ բառերէ կը կազմուին : որոնք Քերականութեան մէջ կը կոչուին Ութ ՄԱՍՈՒՆՔ ԲԱՆԻ կամ ԽՕՍԳԻՆ ՄԱՍԵՐԸ : Իսկ մանկավարժական քերականութեան Գ. մասով պիտի սորվիք անոնց ստորաբաժանումները :

22

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0054821

A ^T
14997